

STOWARZYSZENIE ORGANIZATORÓW
OŚRODKÓW INNOWACJI
I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W POLSCE

Kluczowe wnioski z badania Ośrodków Innowacji w Polsce 2024. Częstkowe wyniki.

Aleksander Bąkowski
Marzena Mażewska
Joanna Rudawska
Anna Komarnicka
Joanna Szmigiel
Wojciech Chwiałkowski

Wstęp

Badanie Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości (OliP) w Polsce jest realizowane cyklicznie przez Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości od 2005 roku.

Niniejsza prezentacja przedstawia wybrane rezultaty badania Ośrodków Innowacji w Polsce, przeprowadzonego przez SOOIPP w 2024 roku. Pełne wyniki badania, wnioski i rekomendacje zostaną opublikowane w formie zwartej monografii pt. “Ośrodki Innowacji w Polsce: potencjał i kierunki rozwoju. Wyniki 2024”, która ukaże się w 2025 roku.

Celem badania była weryfikacja potencjału Ośrodków Innowacji pod kątem wsparcia rozwoju sektora MSP, ustalenie zakresu i skali świadczonych usług oraz określenie ich możliwości i potrzeb rozwojowych.

Metodyka badawcza

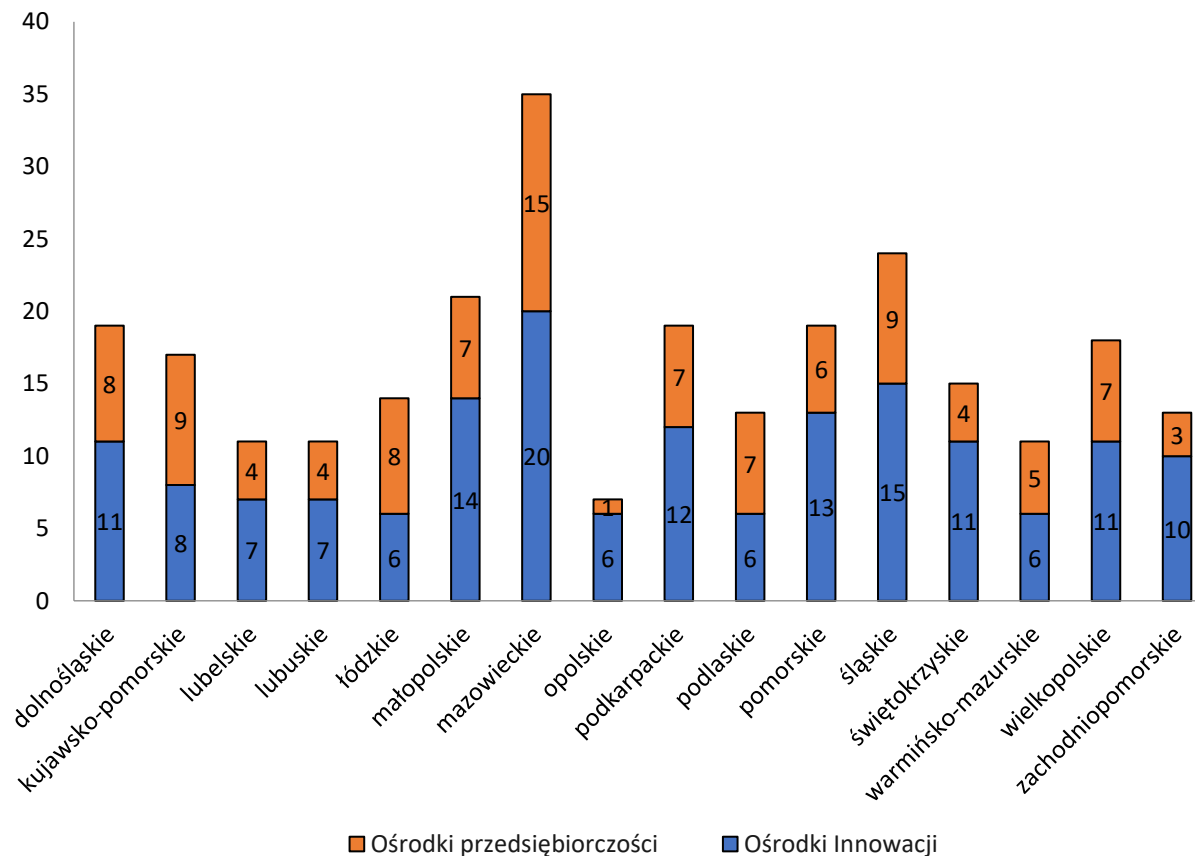
- Badanie przeprowadzone w roku 2024, prezentuje dane za rok 2023.
 - Badanie zostało zrealizowane w odniesieniu do Ośrodków Innowacji, bez uwzględnienia Ośrodków Przedsiębiorczości.
 - Bazę wyjściową stanowił zbiór danych o Ośrodkach Innowacji gromadzony i aktualizowany przez SOOIPP od 1998 roku.
 - W badaniu uwzględniono dane zastane tj. raporty dot. OliP z lat 1998-2021, system akredytacji na poziomie kraju jak i wybranych województw, wyniki badania własnego przeprowadzonego metodą kwestionariuszową (online) oraz wnioski z 2 grup fokusowych zorganizowanych w 2024 roku.
 - W badaniu wzięły udział 34 ośrodki, co stanowi 20% całej zidentyfikowanej populacji.
 - Reprezentację w badaniu znajduje 15 z 16 województw (raport nie uwzględnia OI z województwa zachodniopomorskiego, z którego nikt nie wypełnił ankiety).
-

Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Przeprowadzona kwerenda wskazuje na istotną przewagę liczby Ośrodków Innowacji nad Ośrodkami Przedsiębiorczości - 163 do 104.

Regionem o największej liczbie OliP w tym roku okazało się Mazowsze, które prowadzi od kilku lat własny system akredytacji OliP. Warto zwrócić uwagę na aktywność proinnowacyjną dwóch najmniejszych terytorialnie regionów: lubuskiego i opolskiego, gdzie w porównaniu do innych regionów funkcjonuje stosunkowo duża liczba Ośrodków Innowacji.

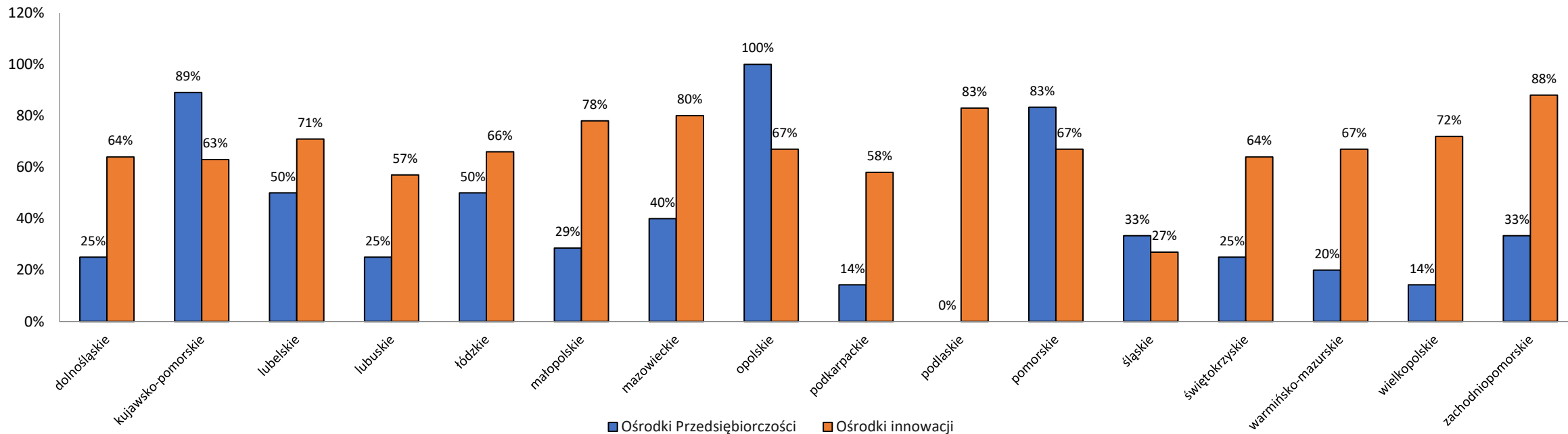
Wykres 1. Rozmieszczenie OliP na terenie Polski w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Wykres 2. Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w stolicach regionów w 2024 [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

W ciągu ostatnich lat widoczna jest centralizacja regionalna OliP. Jest to bardziej widoczne w przypadku Ośrodków Innowacji. Z jednej strony pozytywne zjawisko skupiania kompetencji może skutkować niską dostępnością usług proinnowacyjnych w dużych terytorialnie regionach. Nie sprzyja to równomiernemu rozwojowi gospodarczemu regionów.

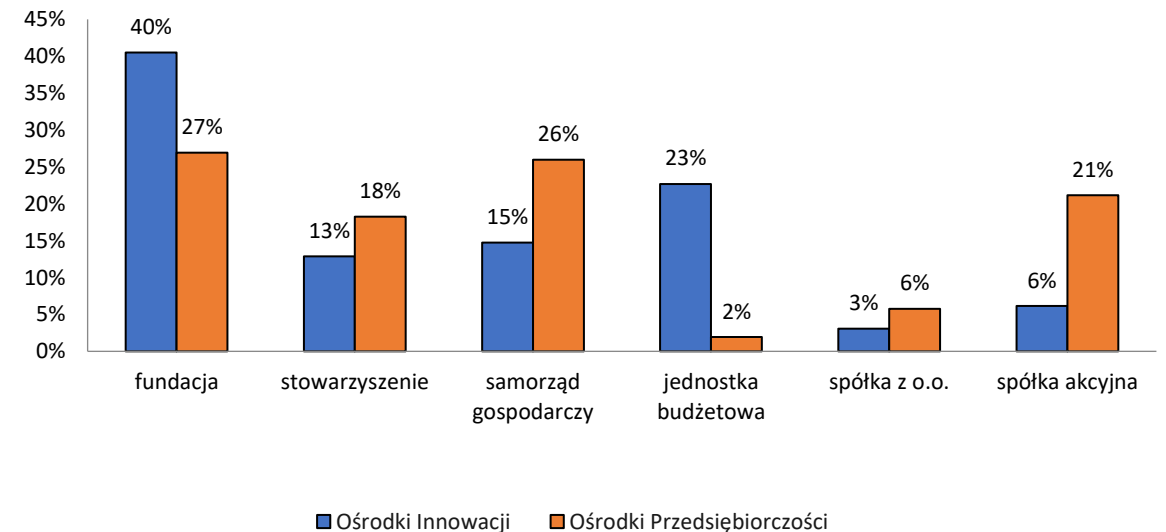
Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Konstrukcja formalno-prawna OliP ma bardzo istotne znaczenie zarówno dla sposobu jak i skali ich działania. Ważnym elementem jest również nadzór właścicielski nad Ośrodkami.

W 2024 Ośrodki Innowacji funkcjonowały głównie w formie fundacji oraz jednostki budżetowej podmiotów publicznych. Spółki kapitałowe było najmniej reprezentowane.

Ośrodki Przedsiębiorczości z kolei najczęściej działały w formie fundacji, spółek akcyjnych i izb gospodarczych. Duże zróżnicowanie form prawnych skutkuje różnorodnością warunków i zasad działania OliP co nie ułatwia im funkcjonowania na rynku.

Wykres 3. Formy prawne OliP – porównanie według stanu na 2024 rok [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

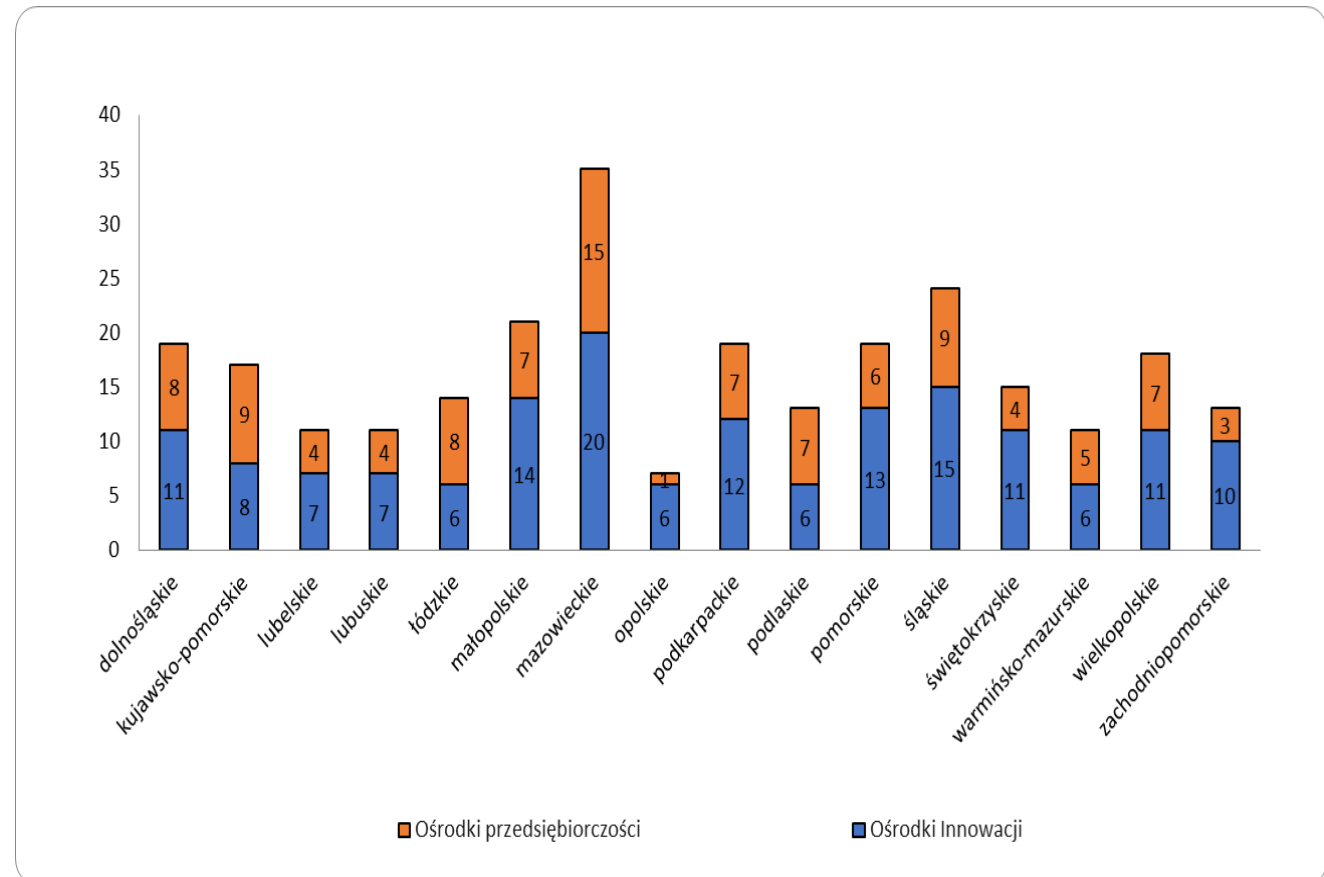
Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Analiza potencjału OI prowadzona była w oparciu o poszczególne rodzaje aktywności. Najczęściej realizowane przez badane OI były usługi innowacyjne, które zadeklarowało aż 91%.

Na drugim miejscu wskazano programy inkubacyjne (65%) co może być związane z dostępnymi formami finansowania takiego rodzaju wsparcia (np. Platformy, boostery).

Najrzadziej występującą formą jest zapewnienie dostępu do infrastruktury testowo doświadczalnej oraz akceleracja.

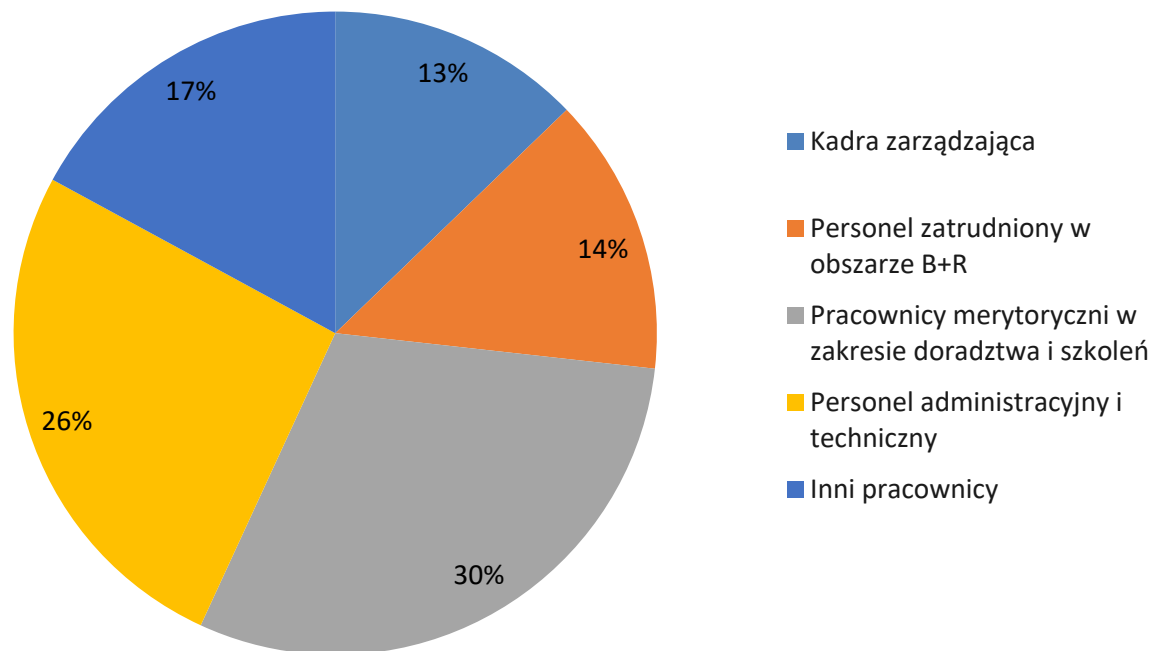
Wykres 4. Deklarowane rodzaje prowadzonej aktywności badanych OI [%] [N=34]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Wykres 5. Zatrudnienie w wybranych OI według kategorii stanowisk [%]
[N=23]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Najliczniejsza grupa w badanych OI to pracownicy merytoryczni w zakresie doradztwa i szkoleń (31%).

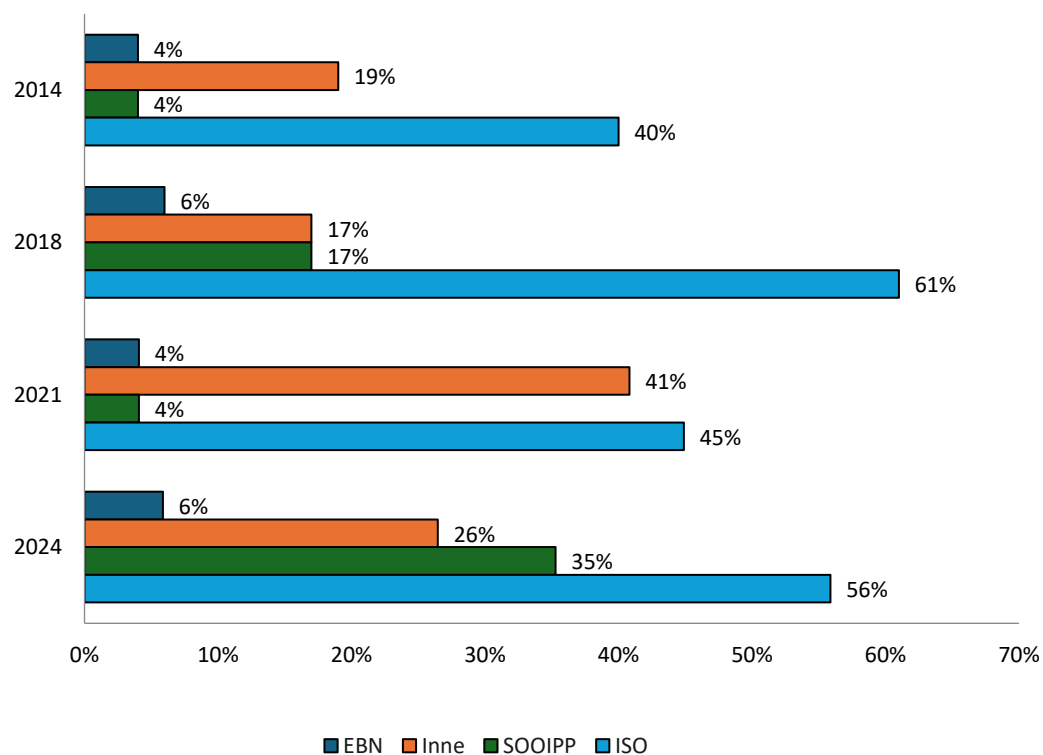
Drugą co do wielkości grupę pracowników zatrudnionych stanowił personel administracyjny i techniczny (26%).

Osoby zatrudnione w obszarze B+R to jedynie 14% kadry Ośrodków, w tym jako podwykonawcy prowadzący działalność gospodarczą 4% z nich.

Odsetek zatrudnionych w B+R oraz kadry zarządzającej utrzymuje się od roku 2021 na podobnym poziomie.

Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Wykres 6. Odsetek Ośrodków Innowacji posiadających wybrane certyfikaty potwierdzające spełnienie standardów [%] [N=34]

Posiadanie wdrożonych standardów, certyfikatów jakości jest ważnym elementem dla poświadczenia rzetelności wykonywania usług. Jest to również wymóg coraz częściej uwzględniany w postępowaniach przetargowych, akredytacjach, konkursach itp.

Aż 82% OI (co oznacza 19% wzrost w odniesieniu do poprzedniego badania z 2021r.) deklaruje posiadanie certyfikatu potwierdzającego standardy.

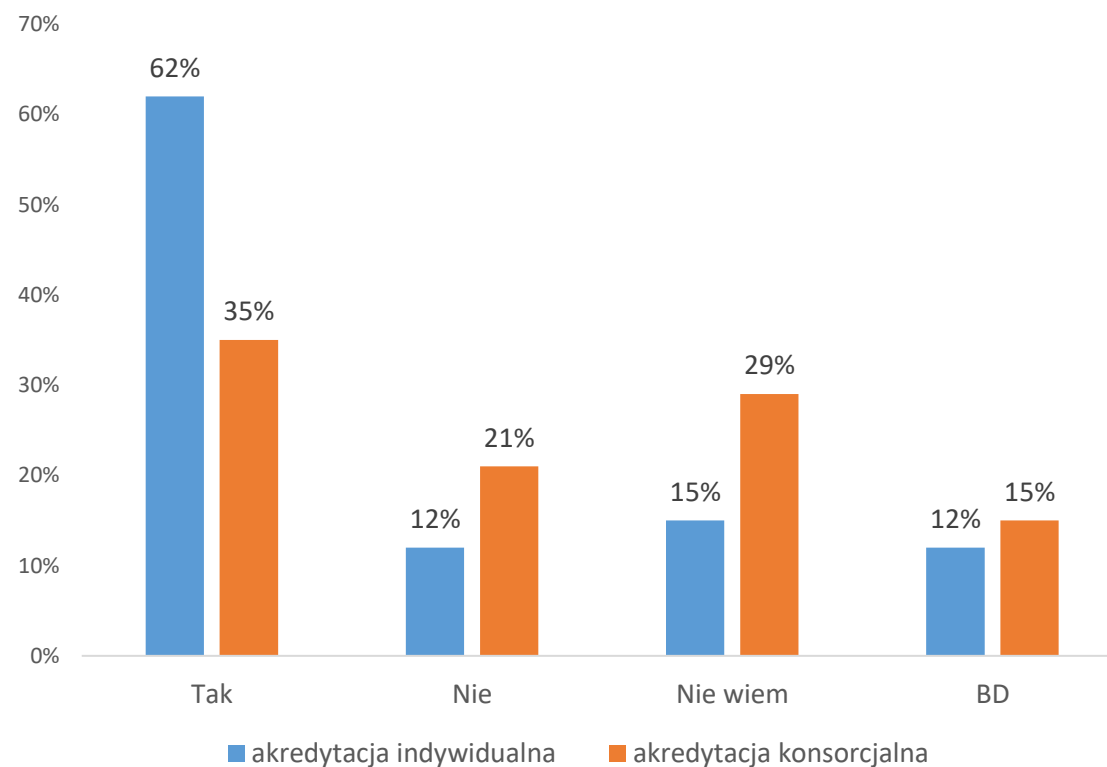
Dominują w tym zakresie certyfikaty jakości ISO (56%) oraz SOOIPP, które odnotowały znaczący wzrost zainteresowania z 4% w 2021 do 35% w 2024.

Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Badanie OI uwzględniło deklaratywną ich chęć aplikowania o akredytację MRiT zarówno indywidualną jak i o konsorcjalną. W momencie prowadzenia badania kryteria konkursowe nie były jeszcze znane. Na moment badania zainteresowanie akredytacją indywidualną wyraziło 62% a konsorcjalną 35% Ośrodków.

Największym zainteresowaniem cieszyła się akredytacja w obszarze doradztwa innowacyjnego oraz inkubacja/akceleracja (traktowana przez MRiT łącznie). Najmniej popularną, co jest spójne z prowadzoną działalnością przez OI, była akredytacja infrastruktury testowo-doświadczalnej (24%).

Wykres 7. Czy Ośrodek będzie się ubiegał się o akredytację funkcjonalną (indywidualną) i konsorcjalną Ministerstwa Rozwoju i Technologii? [%] [N=34]

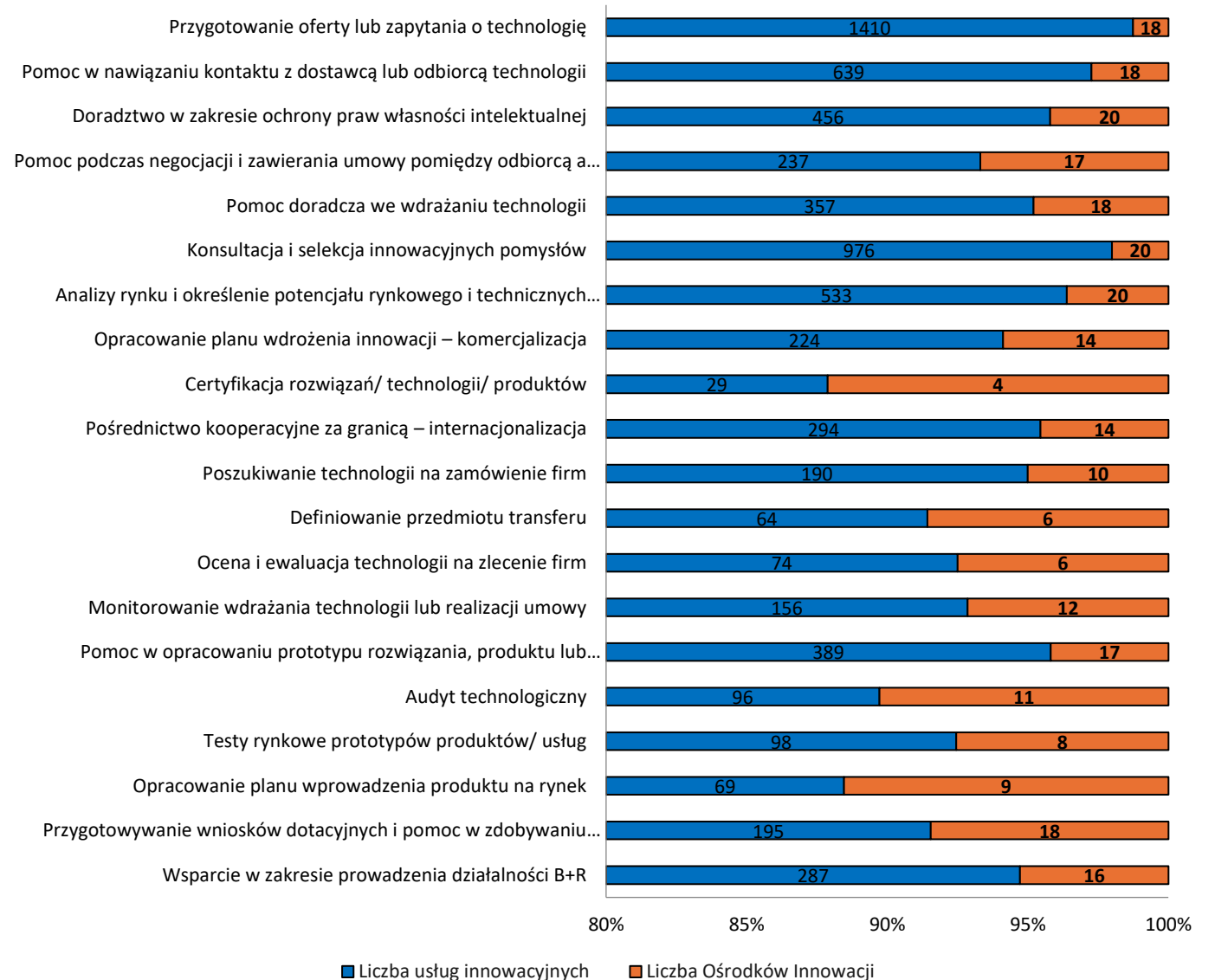

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – usługi proinnowacyjne

Wykres 8. Liczba zrealizowanych przez badane Ośrodki doradczych usług innowacyjnych w 2023 roku oraz liczba Ośrodków je realizujących [N=31]

Analiza aktywności OI w zakresie zrealizowanych w 2023 roku usług innowacyjnych, mierzonej podpisaniem kontraktu bądź potwierdzeniem wystawioną fakturą lub realizacją projektu wykazała, że najczęściej oferowanym wsparciem było przygotowanie dedykowanej oferty lub odpowiedzi na zapytanie o technologię. Na drugim miejscu znalazły się konsultacje i selekcja innowacyjnych pomysłów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – usługi proinnowacyjne

Spośród badanych Ośrodków najwięcej bo 20 wykazało aktywność w obszarach:

- kontakty z dostawcami i odbiorcami technologii - 639 usług,
- analiza rynku i określenie potencjału rynkowego i technicznych możliwości rozwoju przemysłu - 533 usług,
- doradztwo w zakresie praw własności intelektualnej – 456 usług.

Najmniej Ośrodków bo 6 świadczyło usługi w obszarach:

- ocena i ewaluacja technologii na zlecenie firm – 74 usługi,
- Definiowanie przedmiotu transferu technologii – 64 usługi

A tylko 4 Ośrodki wykonywały certyfikację technologii lub produktów.

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – komercjalizacja

Mimo, że liczba aktywnych Ośrodków w obszarze komercjalizacji pozostała prawie bez zmian od 2021 roku, liczba skomercjalizowanych technologii znacząco wzrosła.

W 2023 roku OI przeprowadziły dwukrotnie więcej komercjalizacji na płaszczyźnie nauka-biznes oraz pięć razy więcej w obszarze biznes-biznes, w stosunku do roku 2020, co świadczy o ich rosnącej skuteczności, zwłaszcza w Centrach Transferu Technologii i Parkach Naukowo-Technologicznych.

Dodatkowo, liczba umów dotyczących transferu wiedzy wzrosła trzykrotnie, a ich wartość wzrosła dziesięciokrotnie w porównaniu do 2020 roku.

Tabela 1. Aktywność Ośrodków w komercjalizacji nauka-biznes i biznes-biznes

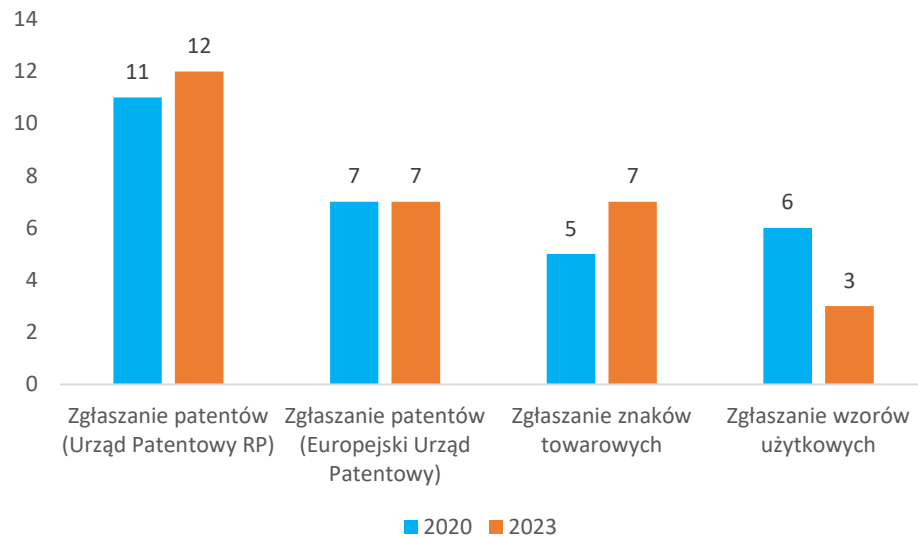
Wyszczególnienie	Komercjalizacja Nauka-Biznes		Komercjalizacja Biznes-Biznes	
	2020	2023	2020	2023
Liczba aktywnych Ośrodków	5	6	4	5
Liczba skomercjalizowanych technologii	29	57	14	72
Wartość całkowita transakcji	928,5 tys. zł	*	4,3 mln zł	*
Średnia wartość transakcji	32 tys. zł	*	307 tys. zł	*

* zebrane dane nie były wystarczające, aby zobrazować to zjawisko w danym roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań SOOIPP 2021 i 2024 oraz raportu Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce. Raport z badania 2021, A. Bąkowski, M. Mażewska, J. Rudawska (red), SOOIPP, Poznań 2021, s. 168.

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – komercjalizacja

Wykres 9. Liczba aktywnych Ośrodków w zgłaszaniu patentów, znaków towarowych i wzorów użytkowych [N]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z raportu SOOIPP 2021 i badania SOOIPP 2024

Od 2020 roku liczba Ośrodków wspierających zgłaszanie patentów pozostała prawie bez zmian.

W 2023 roku 11 OI pomagało w rejestracji patentów w Urzędzie Patentowym RP, a 7 w europejskiej procedurze patentowej (w 2020 roku odpowiednio 12 i 7 Ośrodków).

Liczba Ośrodków wspierających zgłaszanie znaków towarowych wzrosła z 5 w 2020 roku do 7 w 2023 roku.

Trudno ocenić skuteczność rejestracji wzorów użytkowych, ponieważ w 2020 roku dane dostarczyło 6 Ośrodków, a obecnie jedynie 3.

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – komercjalizacja

Tabela 2. Wsparcie Ośrodków w uzyskiwaniu patentów, znaków towarowych i wzorów użytkowych [N]

Rezultaty działania	2020	2023
Liczba zgłoszeń patentowych (Urząd Patentowy RP)	254	74
Liczba przyznanych patentów (Urząd Patentowy RP)	188	52
Liczba zgłoszeń patentowych (Europejski Urząd Patentowy)	94	58
Liczba przyznanych patentów (Europejski Urząd Patentowy)	*	8
Liczba uzyskanych znaków towarowych	39	27
Liczba uzyskanych wzorów użytkowych	17	15

* kategoria ta nie występowała w ankietach przy pomocy których zbierano dane w danym roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z raportu SOOIPP 2021 i badania SOOIPP 2024

W 2023 roku odnotowano spadek liczby zgłoszeń do Urzędu Patentowego RP i Europejskiego Urzędu Patentowego.

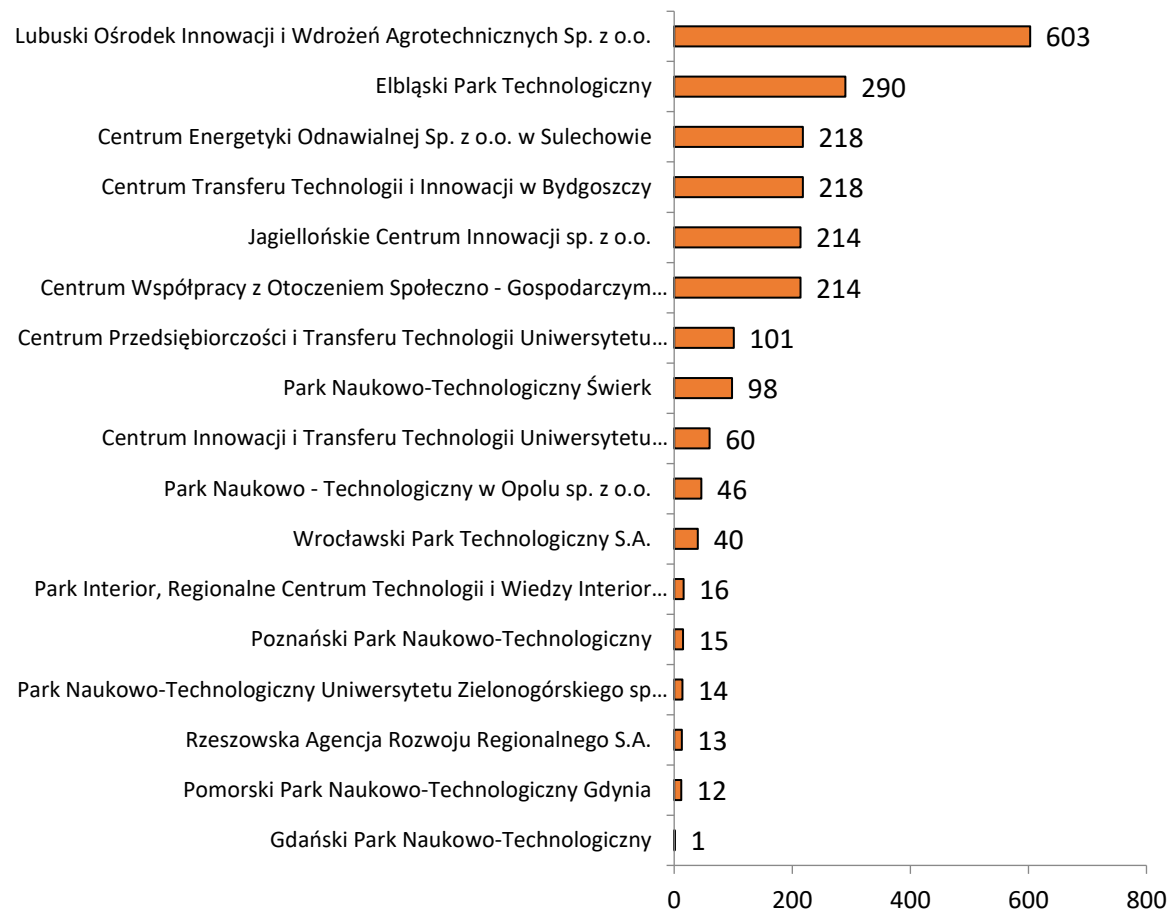
W 2023 roku Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego złożyło aż 31 zgłoszeń do EPO, najwięcej spośród wszystkich Ośrodków.

Liczba uzyskanych znaków towarowych spadła z 39 w 2020 roku do 27 w 2023 roku.

Dzięki wsparciu trzech Ośrodków w 2023 roku udało się uzyskać 15 wzorów użytkowych.

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – B+R

Wykres 10. Liczba usług zrealizowanych przez poszczególne OI w roku 2023
[N=17]

Aktywność Ośrodków w obszarze B+R jest bardzo zróżnicowana i generalnie zależy od ich rynkowej aktywności. W 2023 roku średnio 1 Ośrodek zrealizował 128 usług. Rozkład realizacji usług prezentuje wykres 10.

Najwięcej usług zrealizował Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych, na drugim miejscu znalazł się Elbląski Park Technologiczny. Za nimi uplasowały się Centrum Energetyki Odnawialnej Sp. z o.o., Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. i Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym UWM w Olsztynie.

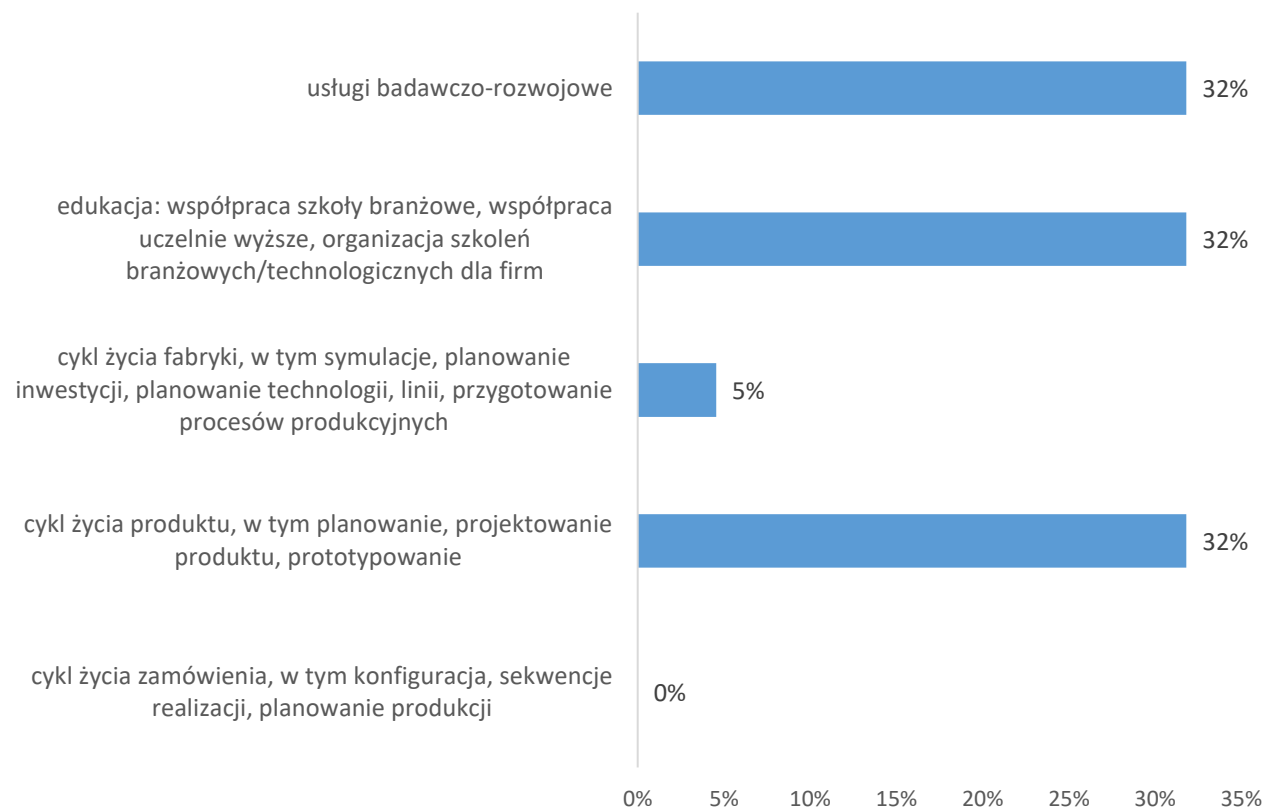
Aktywność działania Ośrodków Innowacji – B+R

Z zebranych danych wynika, że przestrzenie testowo - doświadczalne są wykorzystywane w 3 obszarach aktywności mniej więcej w równych częściach.

Wydaje się, że część szkoleniowo - prezentacyjna dla szkół/studentów i przedsiębiorców powinna jednak być ograniczana na rzecz świadczenia usług dla innowacyjnych przedsiębiorstw.

Badane Ośrodki nie realizowały usług w zakresie planowania produkcji.

Wykres 11. Liczba usług zrealizowanych przez poszczególne OI w roku 2023 [N=17]

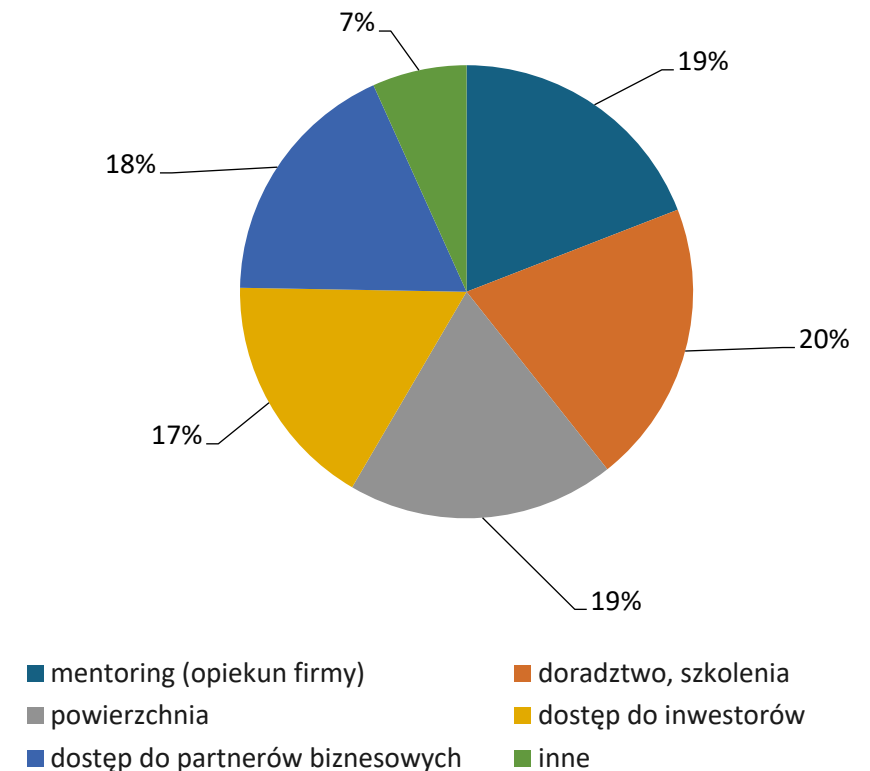
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Aktywność działania Ośrodków Innowacji – inkubacja i akceleracja

Programy inkubacyjne, obok usług specjalistycznych były najczęściej realizowanym obszarem aktywności OI. W ramach tej formy wsparcia OI oferowały startupom, najczęściej w ramach projektów unijnych, bezpłatny dostęp do szerokiego katalogu usług takich jak: doradztwo i szkolenia, dostęp do powierzchni biurowej, mentoring (opiekun), dostęp do partnerów biznesowych, dostęp do inwestorów.

Mniejszą aktywność OI wykazywały w obszarze, krótkookresowych programów wsparcia - akceleracji. Związane to może być z dopiero rozpoczynającymi się licznymi programami finansowanymi ze środków publicznych na ten cel tj. booster oraz dostępem do wyspecjalizowanej kadry.

Wykres 12. Udział poszczególnych usług oferowanych w ramach programu inkubacji [%]

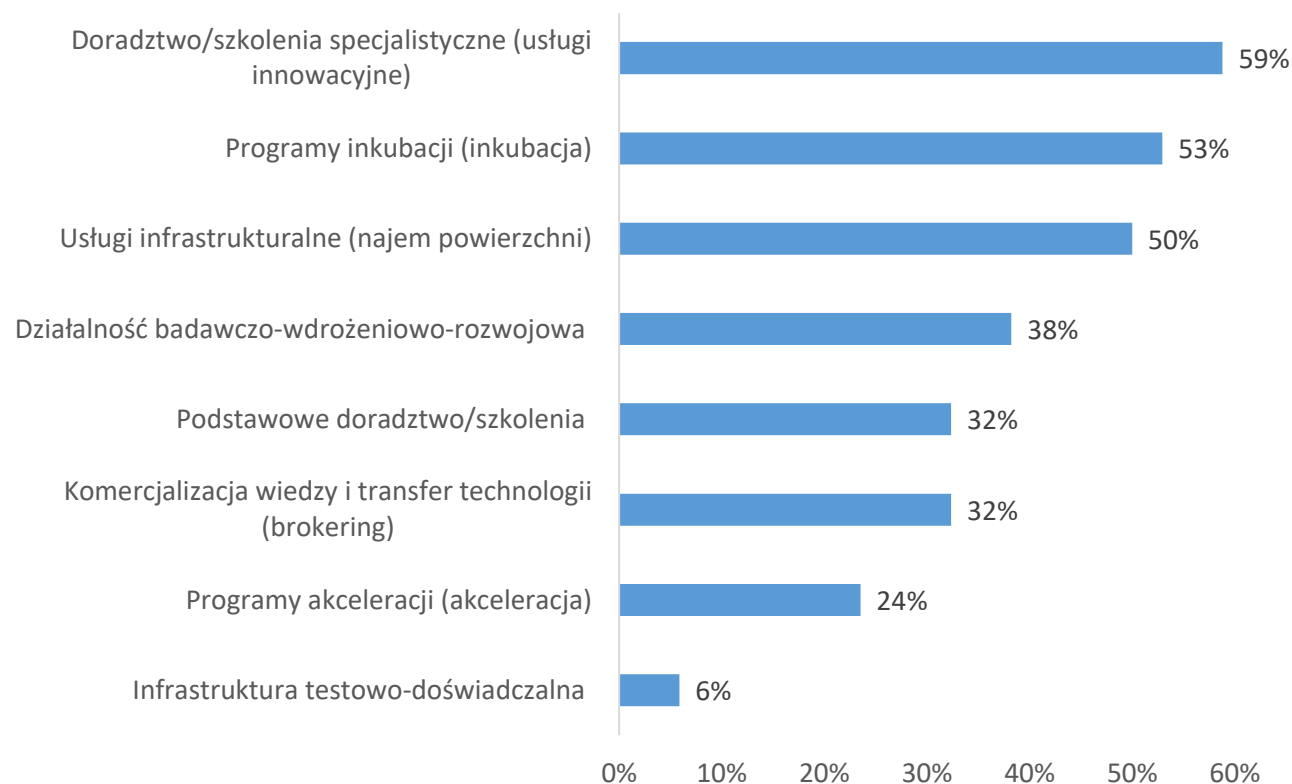
Strategia działania Ośrodków Innowacji na lata 2021-2027

Większość OI planuje skupić się na rozwoju doradztwa specjalistycznego, programów inkubacyjnych oraz wynajmie powierzchni.

Mniej popularne są programy akceleryjne.

Tylko PPNT Gdynia i PPNT Poznań uznały rozwój infrastruktury testowo-doświadczalnej za priorytet, dzięki odpowiedniemu zapleczu technicznemu.

Wykres 13. Planowany rozwój dotychczas realizowanych aktywności przez Ośrodki Innowacji w perspektywie 2021-2027 [%] [N=34]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Strategia działania Ośrodków Innowacji na lata 2021-2027

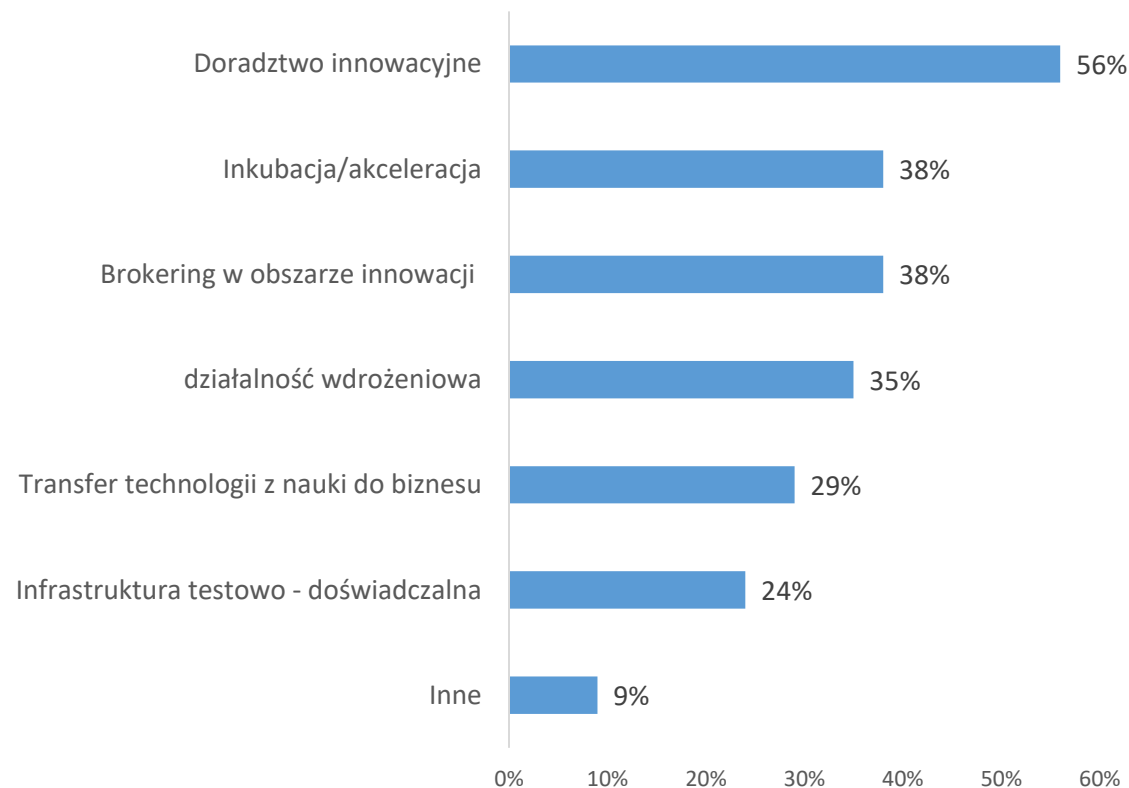

Najwięcej OI zadeklarowało usługi w ramach doradztwa innowacyjnego, jako nową funkcjonalność do uruchomienia i dalszego rozwoju.

Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się transfer technologii i infrastruktura testowo-doświadczalna. Najbardziej obecnie pożądane kierunki wsparcia innowacyjnych projektów.

Trzy Ośrodki wyróżniły dodatkowe funkcjonalności, jak współpraca międzynarodowa, doradztwo w zakresie GOZ i ESG oraz usługi IT.

Wykres 14. Planowane nowe funkcjonalności w Ośrodkach Innowacji w perspektywie 2021-2027 [%] [N=34]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Strategia działania Ośrodków Innowacji na lata 2021-2027

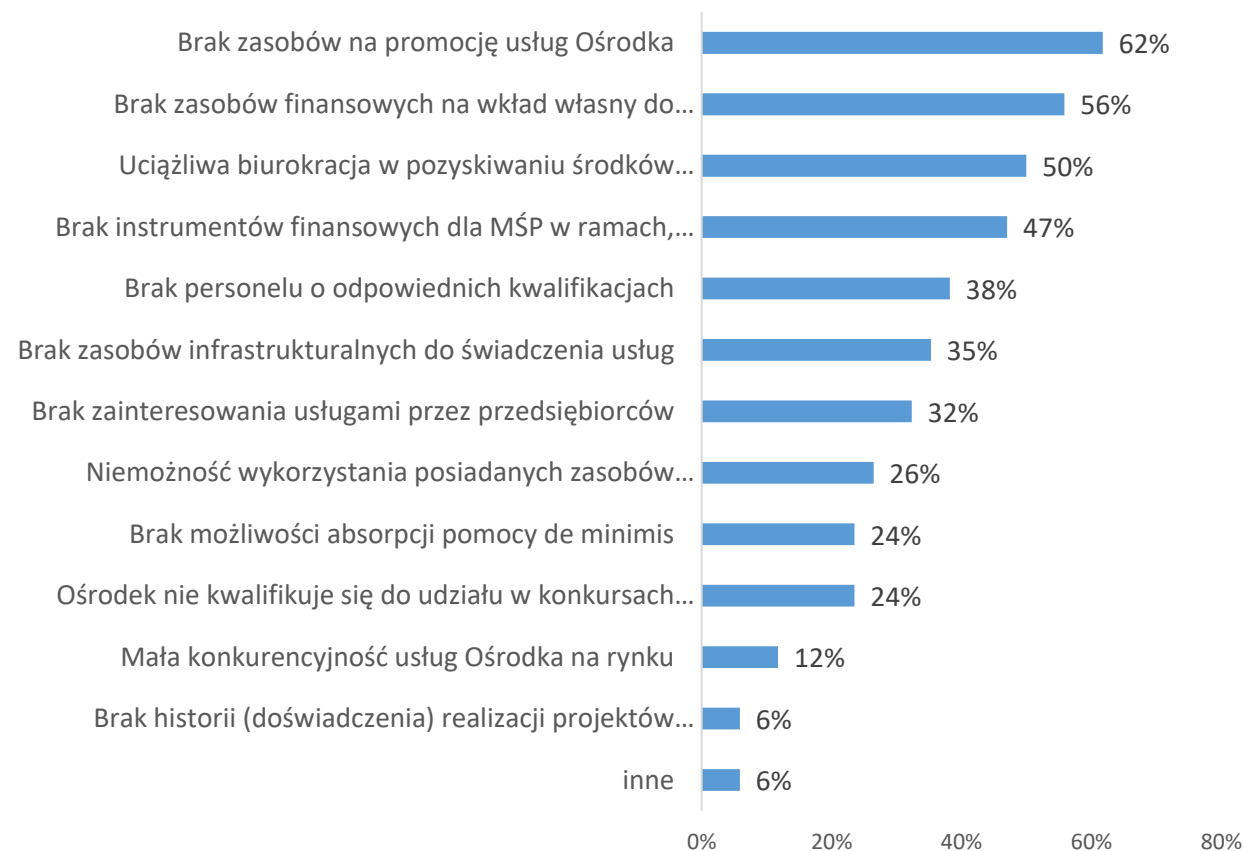

Najczęstsze problemy to brak środków na promocję i wkład własny do projektów oraz uciążliwa biurokracja przy pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego.

Do najrzadziej zgłaszanych problemów należą ograniczona konkurencyjność usług na rynku oraz niewystarczające doświadczenie projektowe do udziału w konkursach.

Znaczenie poszczególnych problemów różni się w zależności od typu Ośrodka, co wynika z ich dużej różnorodności w zakresie działalności oraz specyficznych uwarunkowań formalno-prawnych.

Wykres 15. Problemy w działalności badanych Ośrodków Innowacji według ich istotności [%] [N=34]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania SOOIPP 2024

Podsumowanie - wnioski

- Tegoroczne badanie wykazało postępujący zanik zarówno liczby OliP jak i ich aktywności. Utrzymanie się liczby OI jest wynikiem aktywności uczelni, które w większości powołały do życia Centra Transferu Technologii.
 - Skupienie większości OI w stolicach regionów dla nich samych można uznać za korzystne, jednak problemem jest brak ich aktywności poza siedzibą. Jak wynika z przeprowadzonych uzupełniająco do badania spotkań w grupach focusowych nie mają one ani zasobów ani pomysłu jak wyjść ze swoją działalnością do klientów z regionu.
 - Potencjał infrastrukturalny badanych Ośrodków Innowacji wskazuje, że ok 60% z nich dysponuje zapleczem do realizacji usług w obszarze B+R+W.
-

Podsumowanie - wnioski

- Zmniejszył się też potencjał Ośrodków Innowacji do świadczenia usług, głównie w wymiarze merytorycznym. Zwiększa się natomiast rola administracji zajmującej się dokumentowaniem i obsługą prawno-księgową OI.
 - Niewielki udział w kadrze OI stanowią pracownicy zajmujący się B+R tylko 14%. Niepokojący jest fakt, że wynik ten utrzymuje się na niezmiennym poziomie od lat.
 - Wzrósł odsetek OI posiadających certyfikaty potwierdzające jakość świadczonych usług ISO, SOOIPP.
 - Nie znając kryteriów konkursu na uzyskanie statusu OI akredytowanego przy MRiT, akredytacją indywidualną zainteresowana była ponad połowa OI tj. 62%, a konsorcjalną 35%.
-

Podsumowanie - wnioski

- Największą aktywność OI wykazują w obszarze doradztwa proinnowacyjnego, najrzadziej zaś angażują się w programy akceleratorów.
 - Niepokojącym sygnałem jest niska gotowość do rozwoju i świadczenia usług z zakresu infrastruktury testowo - doświadczalnej oraz komercjalizacji.
 - Aktywność w obszarze B+R w 1/3 skierowana jest na działania edukacyjne co nie powinno być rolą OI.
 - Liczba skomercjalizowanych technologii w obszarach współpracy nauki z biznesem, jak i biznes-biznes znacząco wzrosła mimo, że liczba aktywnych Ośrodków w tych obszarach pozostała prawie taka sama w stosunku do badania z roku 2021.
 - W 2023 roku zawarto więcej umów na transfer wiedzy o wyższej wartości, choć sprzedano mniej licencji.
-

Podsumowanie - wnioski

- Wzrosła liczba Ośrodków Innowacji, które posiadają i stosują regulaminy zarządzania prawami autorskimi, pokrewnymi oraz własnością przemysłową – obecnie 74% z nich wdrożyło i stosuje takie regulacje, co jest istotne dla efektywnego funkcjonowania i dalszego rozwoju OI.
- Struktura wsparcia w ramach programów inkubacji tylko w niecałych 40% obejmuje mentoring i doradztwo. Pozostałe składowe to tylko dostęp do infrastruktury lub informacji.
- OI nie wykazały w większości konkretnych rezultatów z działań akceleratorycznych, choć blisko 50% deklarowało, że ma w ofercie takie wsparcie dla startupów. Ta forma wsparcia była natomiast wymieniana jako planowana do rozwoju w przyszłości w ramach strategii rozwoju OI przez 38% badanych Ośrodków.
- Problemy Ośrodków Innowacji od lat pozostają te same: brak środków na promocję usług, na wkład własny do projektów, profesjonalizację zespołów merytorycznych oraz wciąż zwiększająca się biurokracja.

STOWARZYSZENIE ORGANIZATORÓW
OŚRODKÓW INNOWACJI
I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W POLSCE

STOWARZYSZENIE ORGANIZATORÓW OŚRODKÓW INNOWACJI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W POLSCE

61-612 Poznań
ul. Rubież 46

BIURO SOOIPP
tel. kom.: +48 503 075 167
e-mail: biuro@sooipp.org.pl

www.sooipp.org.pl

